

CEREMONI MED URNA. När den avlidna är kremerad placerar begravningsentreprenör Emilie Tingström urnan på en liten katafalk. På den kan man sedan ställa ljus, foto och blommor precis som vid en kistbegravning.

FOTO: EMMA ERIKSSON

En ceremoni i förändring

NY ORDNING. I dödsannonsen står Ceremoni med urna. Vad betyder det? UNT skriver i dag om en begravningsform okänd för många.

NÄR PETERS VÄNNER steg in i kapellet för att vara med på hans begravning såg de sig förvånat omkring. Var fanns kistan? Ingen hade tänkt på att i förväg berätta att Peters kropp redan var kremerad, att hans aska fanns i blomsterpydd urna där man i vanliga fall har kistan.

När detta väl sjunkit in infann sig hos flera ett slags frid. Det kändes bra, säger en av dem, "att inte hela tiden behöva titta på kistan och tänka där ligger Peter". Andra i samma situation kan reagera med ett "Blir det inte mer kvar? Är det där verkligen vår mamma?".

– Döden är alltid svår att förstå. Finns där ingen kista kan det bli ännu svårare. Osäkerhetsfaktorerna brukar vara många nog ändå. Det är lätt att känna sig vilsen, bortkommen eller obekvämt. Information ger trygghet, säger Emilie Tingström, Grindstolpens begravningsbyrå Uppsala.

CENNETH GUSTAFSSON, Hallsénus & Stenholm Uppsala, har kommit fram till att man bör informera redan i dödsannonsen.

När hans byrå fått förfrågan om kyrklig urnceremoni, det brukar bli en till två gånger per år, har man först hänvisat till samtal med kyrkoherden i aktuell församling. Efter det brukar

omkring hälften välja annat alternativ. Sedan den 11 april gäller för Uppsala att alla som önskar ceremoni med urna först måste kontakta sin kyrkoherde.

BORGERLIG begravning med urna möter inga som helst hinder. Överhuvud taget kan upplägget vid sådan vara både friare och mer personligt.

– Det gäller, säger Cenneth Gustafsson, att komma fram till vad som är bäst för just den här familjen.

– Som begravningsentreprenör kan jag aldrig bestämma på vilket sätt en familj ska sörja eller vad som är bäst för dem, men jag har erfarenhet och jag kan ge råd, säger Emilie Tingström.

BEGRAVNINGSGUDSTJÄNST med kremerat stoft har blivit så pass vanlig att Sveriges biskopar känt sig föranledda att skriva ett komplement till sitt tidigare biskopsbrev om begravning. Där påpekar de att den vanliga kremeringen efter genomförd begravningsguds-

tjänst är oproblematisk och väl förankrad bland Svenska kyrkans folk. Det man tar upp är alltså kremering före.

Det finns dock inga teologiska skäl emot, i varje fall är det ingen som kunnat ange något sådant för UNT, och kyrkan har inga problem med urngudstjänst när den döda till exempel har avlidit utomlands och kremerats där dödsfallet "kett".

BISKOPARNAS INVÄNDNING stavas "emotionell belastning". Det är viktigt, skriver de, att tillsammans med den sörjande familjen reflektera över vad det innebär att begravningsgudstjänsten sker med urna i stället för en kista. Det kan vara en emotionell belastning som man behöver vara inställd på.

Biskoparna slår sedan fast att gudstjänst med kremerat stoft ska genomföras "enligt handbokens ordning". Dock utan mullpåkastning ("Av jord är du kommen" etc). Där rekommenderas prästen i stället att teckna ett kors. Om gravsättning görs direkt efter gudstjänsten kan mullpåkastningen ske då.

Det finns många svenska präster som aldrig ställts inför önskemålet gudstjänst med kremerat stoft men komminister Hans Stigzelius, Knivsta församling, har erfarenhet av förrättningar både med person som kremerats utomlands och av gudstjänst där den avlidne själv öns-

EMILIE TINGSTRÖM

CENNETH GUSTAFSSON

HANS STIGZELIUS

"Döden är alltid svår att förstå. Finns där ingen kista kan det bli ännu svårare."

Emilie Tingström

kat att kremeringen ska ske före.

– Vile han eller hon ha det så är det viktigt att respektera den personens önskan men det är också viktigt att de sörjande pratar med varandra så att de är överens.

– De gudstjänster jag har haft har blivit bra.

En fundering som Hans Stigzelius haft är om valet av kremering före kan ha något med kostnader att göra även om han själv inte tror det. Även den som kremeras före måste ha kista. Samma enkla kista kan användas vid en ceremoni. Med bårtäcke över syns den ju inte.

– Eller så tar man ett eget täcke eller en vacker duk, tipsar Emilie Tingström.

Christina Sedwall
familj@unt.se

FAKTA

Kremering

I Uppsala kremeras 85 procent av de avlidna mot 78 procent för Sverige i stort. Nio procent kremeras utan någon som helst ceremoni. Aska som kremerats måste gravsättas inom ett år. Urnan måste vara av förgängligt material. När 25 år har gått får inget finnas kvar. 25 år är den tid som en gravrätt varar. För att få strö aska på annan plats än kyrkogård krävs tillstånd från länsstyrelse. Förra året biföll länsstyrelsen i Uppsala 34 sådana ansökningar. Fyra avsåg Mälaren, en Dalälven. Övriga gällde havsområde. Två ansökningar avslogs då de avsåg askspredning över landområde och sådan beviljas generellt sett inte i Uppsala län.

Källa: Begravningslagen, Uppsala kyrkogårdar och länsstyrelsen i Uppsala län.